

Aanbevelingen n.a.v. onderzoek sportaccommodaties in de provincie Groningen

Huis voor de Sport heeft de sportaccommodaties in de provincie Groningen geïnventariseerd en in kaart gebracht. Op basis van de resultaten uit onderzoek doet Huis voor de Sport Groningen enkele aanbevelingen met betrekking tot de toekomst van sportaccommodaties in de provincie Groningen.

Gezamenlijke aanpak: samenwerking en afstemming tussen gemeenten

Het inventariseren van alle sportaccommodaties in de provincie had als doel een aanzet te geven tot integraal sportaccommodatiebeleid. Door een goed en regionaal accommodatieaanbod kan op een meer efficiënte manier sportaanbod binnen de provincie in stand worden gehouden. Dit kan een bijdrage leveren aan het in stand houden van voorzieningen in krimpregio's, een grote sportdeelname en een aantrekkelijker woon- en leefklimaat. Gemeenten hebben in het onderzoek aangegeven op onderdelen van dit themagebied behoefte te hebben aan een gezamenlijke aanpak. Er wordt aanbevolen om het accommodatievraagstuk op regionaal of provinciaal niveau op te pakken.

Bovenlokaal sportaccommodatiebeleid ontwikkelen

In een aantal gemeenten is geen actuele sportnota aanwezig, waarin het sportbeleid voor korte en lange termijn wordt beschreven. Hierdoor bestaat de kans dat adhoc beslissingen worden genomen en is een bovenlokale en provinciale afstemming moeilijk. Naar de mening van Huis voor de Sport Groningen dient er meer samenhang te komen tussen gemeenten op het gebied van sportaccommodatiebeleid. Gemeenten hebben in het onderzoek ook aangegeven behoefte te hebben aan ondersteuning, zowel op lokaal als op bovenlokaal niveau. Er wordt aanbevolen om gezamenlijk bovenlokaal sportaccommodatiebeleid te ontwikkelen.

Provinciaal zwembadenplan

Gezien de actuele problematiek rondom de zwembaden wordt aanbevolen om een provinciaal zwembadenplan te ontwikkelen. Daarbij is aan te raden ook grensoverschrijdend te denken richting aanliggende provincies. Het aantal zwembaden in de provincie is groot. Vanwege ontwikkelingen als krimp en bezuinigingen, als ook een groot onderhoudsvraagstuk, zijn gemeenten erg gebaat bij provinciale aanpak en afstemming.

Bovenlokaal beleid

As het gaat om kapitaalintensieve voorzieningen, zoals kunststofatletiekbanen, kart-, motor- en autosportbanen en topsporthallen wordt aanbevolen om provinciaal beleid te ontwikkelen. Parallel kan regionale afstemming plaatsvinden voor het behoud van een aantal kleinere, maar voor Groningen belangrijke sporten, zoals hockey en korfbal. Dit zijn twee speerpuntsporten en de sportaccommodaties hebben een regionale functie. Tot slot wil Huis voor de Sport Groningen aanbevelen om voor de sporten wielrennen, skeeleren, wandelen, kanoën en paardensport niet in te zetten op nieuw of behoud van de sportaccommodaties, maar in te zetten op een goede inrichting van de openbare ruimte, zodat deze sporten goed beoefend kunnen worden. Daarbij kunnen bij deze sporten actief 'routes' ontwikkeld, in kaart gebracht en gepromoot worden.

Provinciaal sportstimuleringsprogramma ontwikkelen

Er wordt aanbevolen om een provinciaal sportstimuleringsprogramma te ontwikkelen. Eén programma maakt sterk en geeft meer mogelijkheden om voor gemeenten middelen te vinden voor financiering. Hierbij kan gedachte worden aan overheidsgeld en middelen vanuit het bedrijfsleven. Door extra sportdeelname zal de bezettingsgraad en dus de legitimatie van een sportaccommodatie toenemen.

Behoefte in kaart naar aard, omvang en spreiding

De nulmeting geeft niet meer, maar ook niet minder, dan het huidige aanbod weer. Indien er wordt toegewerkt naar een gewenste situatie, al dan niet per clustersoort van sportaccommodaties en naar regio, is het in beeld brengen van de behoeften, dus de vraagzijde, een voorwaarde om tot een optimum te komen. Er wordt aanbevolen om deze behoefte in kaart te brengen.

Exploitatie: maximale bijdrage gemeenten en provincie

Alle in de inventarisatie genoemde sportcomplexen zijn geheel of gedeeltelijk met behulp van overheidsgeld gerealiseerd en/of worden direct of indirect door een bijdrage van de overheid (lees gemeenten) in stand gehouden. Bij een aantal gemeenten is de verantwoordelijkheid voor het onderhoud en het beheer overgedragen aan de verenigingen, waardoor versnippering optreedt en

mogelijkheden voor een goede afstemming worden bemoeilijkt. Bij vraagstukken over de toekomst van sportaccommodaties in de provincie, komt het er in feite dus altijd eerst op neer welke exploitatiebijdrage de gemeenten (al dan niet gezamenlijk) en eventueel ook de provincie bereid zijn bij te dragen. Dat zal per clustersoort van accommodaties verschillen.

Beheer en exploitatievorm

Er is binnen de provincie een enorme lappendeken aan verschillende beheer- en exploitatie constructies zichtbaar; soms zelf binnen een gemeente. Indien gemeenten zich uitspreken over een gezamenlijk aanpak en samenwerking op het terrein van sportaccommodaties in de provincie, dan zou in voorgestelde uitwerking ook het vraagstuk van de gewenste beheer- en exploitatievorm op tafel moeten komen te liggen. Welke variant er ook gekozen wordt, van gezamenlijke inkoop en contracten met leveranciers tot het onderbrengen van beheer en exploitatie in een aparte rechtsvorm, in alle gevallen betekent het dat gemeenten op een of andere wijze zeggenschap gaan prijsgeven. Daar staan dan vaak voordelen in de exploitatiebijdragen tegenover. Hier is veel winst te behalen. Er wordt aanbevolen om onder de regie van een derde, bijvoorbeeld de provincie, eerst gemeenten uit te laten spreken of ze bereid zijn op dit punt verdere stappen met elkaar te maken en vervolgens deze stappen in gang te zetten.

Actieve kennisdeling en dialoog bovenlokale vraagstukken

Bij gemeenten leven verschillende vraagstukken betreffende sportaccommodaties. Gemeenten kunnen leren van ervaringen en voorbeelden van (geslaagde) samenwerking buiten hun eigen grenzen. Dichtbij huis is het zwembad Dubbelslag een goed voorbeeld van samenwerking, maar er zijn ongetwijfeld meer praktijkvoorbeelden die als referentie kunnen gelden. Door effectievere kennisdeling kunnen provincie en gemeenten efficiënter omgaan met vraagstukken over sportaccommodaties, waardoor kosten bespaard kunnen worden. Er wordt aanbevolen deze kennisdeling te organiseren.

Draagvlak voor optimum

Het doel is te zoeken naar een optimale situatie en constructie, per regio en per clustervorm en uiteindelijk voor de gehele provincie. Indien alle aspecten in de juiste volgorde worden langsgelopen, ontstaat er stap voor stap een optimale en gezonde situatie met betrekking tot sportaccommodaties in de provincie. We hebben dan op sommige onderdelen minder voorzieningen, maar wel beter bereikbaar voor alle bewoners en per saldo beter en meer toekomstbestendig. Het louter sluiten of van de bewoners 'afpakken' van maatschappelijke gebouwen en terreinen zal niet bijdragen aan het gewenste en noodzakelijke draagvlak. Het betrekken van bewoners en verenigingen in enigerlei vorm is dan ook noodzakelijk. Er wordt aanbevolen aan gemeenten om lokaal draagvlak te creëren voor de keuzes van herstructurering. Het door Huis voor de Sport Groningen thans in Delfzijl begeleide proces om bij verenigingen en dorpen draagvlak te creëren voor de noodzakelijke herstructurering van sportaccommodaties en ze daarbij binnen de door de gemeente gestelde kaders ruimte te geven voor eigen ideeën en inbreng, is een voorbeeld van een moderne aanpak.

Regierol provincie

Bereidheid uitspreken tot samenwerking en afstemming is mooi, maar verplicht vaak tot niets en is dus vrijblijvend. Het verdient daarom aanbeveling om een regisseur aan te stellen die, rekening houdend met de gestelde prioriteiten en op basis van de door de gemeenten uitgesproken bereidheid tot samenwerking, het proces van woord naar daad regisseert en op basis van concrete doelstellingen ter hand neemt en uitwerkt.

De provincie heeft al een rol bij vraagstukken als leefbaarheid en krimp, die de gemeentegrenzen overstijgen. Het ligt dan ook voor de hand om ook op dit terrein de provincie leidend en sturend te laten zijn.

Rol Huis voor de Sport Groningen

Met het afronden van de nulmeting, heeft Huis voor de Sport Groningen aan haar opdracht voldaan en is het nu aan de gemeenten en provincie of zij hierin voldoende basis zien om met de gedane aanbevelingen aan de slag te gaan. Daarin ziet Huis voor de Sport Groningen vooral voor de gemeenten een principiële rol in de uitspraak of zij de handschoen op willen pakken en bereid zijn om het vervolgetraject gezamenlijk in te gaan. Vervolgens zou de provincie de regierol moeten pakken. Huis voor de Sport Groningen wil graag bij het vervolgetraject op enigerlei wijze betrokken worden als adviseur, ondersteuner of begeleider, maar laat aan de genoemde partijen over of zij van dit aanbod gebruik willen maken.